

Amsterdam **B**orn **C**hildren and their **D**evelopment

NIEUWSBRIEF

juli 2017

Fijne
vakantie!

- Stress onderzoek
- Suikerhoudende drankjes
- Micronutriënten
- ABCD symposium

ABCD-update

Stress onderzoek

Vorig jaar hebben we in onze nieuwsbrief al het nieuwe stress-onderzoek aangekondigd. Susanne de Rooij is verantwoordelijk voor dit onderzoek. Merlijn Botter is de junior onderzoeker die dit onderzoek gaat uitvoeren. Zij vertellen wat meer over dit onderzoek en stellen zich beide aan jullie voor.

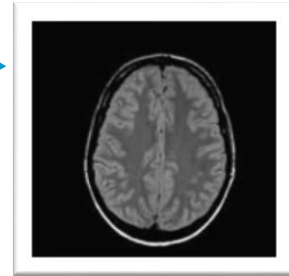
STRESS: Je leest, hoort en ziet er bijna dagelijks iets over en bijna iedereen lijkt continu gestrest te zijn! Ook steeds meer kinderen en jongeren lijken last te hebben van stress, bijvoorbeeld als het gaat om huiswerk en prestaties op school. Binnenkort zullen we in de ABCD studie starten met een (deel)onderzoek naar stress. In totaal zullen eind deze zomer 120 ABCD-kinderen uitgenodigd worden om aan dit onderzoek mee te doen.

We gaan onderzoeken welke factoren vroeg in het leven bijdragen aan stress-gevoeligheid. Daarnaast willen we meer weten over de relatie tussen stress en voeding en hoe de hersenen hierop reageren. Tijdens het onderzoek wordt in het AMC een MRI scan van de hersenen gemaakt. Tijdens de MRI zullen er verschillende testjes uitgevoerd worden. We hopen natuurlijk dat alle uitgenodigde kinderen het leuk vinden om aan het onderzoek mee te werken. Je krijgt in ieder geval een mooi plaatje van je hersenen!

Ik ben Susanne de Rooij en ik ben biologisch psycholoog en epidemioloog in het AMC en aan de VU. Ik onderzoek hoe stress in het vroege leven (tijdens de zwangerschap of op kindertijd) samenhangt met je gezondheid. Binnen de ABCD studie zal ik gaan kijken of stress in het vroege leven een effect heeft op je leefstijl, op hoe je denkt en hoe je je voelt.

Ik ben Merlijn Botter en ik ben vorige maand begonnen als neuropsycholoog in het AMC. Ik onderzoek hoe stress in het vroege leven van invloed is op je eetgedrag. Bij de ABCD-studie ga ik met behulp van de hersenscans kijken hoe je hersenen reageren op voeding.

Wist je dat...

- een epidemioloog een wetenschapper is die onderzoek doet naar de verspreiding van ziekten en hoe je dit kunt voorkomen?
- Een biologisch psycholoog bestudeert hoe je lichaam reageert op je gedrag en andersom?
- een neuropsycholoog zich bezig houdt met de werking van je brein en je gedrag?

Een ABCD-deelnemer in the spotlights: Imke

Hoi! Ik ben Imke Lansink en ik ben bijna 13 jaar. Ik ben geboren in Amsterdam en op mijn tweede ben ik samen met mijn ouders verhuisd naar Enschede. Ik heb een broertje van 8 en een zusje van bijna 10. Ook hebben we een heel lief konijn, Stippie. Altijd als ze buiten in de tuin mag spelen, maakt ze hoge bokkensprongen van plezier! Ik zit nu in 2 gymnasium. Ik vind het daar wel leuk, maar we hebben wel veel huiswerk, toetsen en hele zware tassen, soms wel van 9 kilo! Gelukkig hebben we kluisjes... Daarnaast loop ik hard, speel ik piano en rij ik paard. Paardrijden vind ik heel leuk en ik doe dat nu al bijna 6 jaar. Het deelnemen aan de ABCD-Studie vind ik ook erg leuk om te doen!

Lijkt het jou ook leuk om iets te vertellen over jezelf aan andere ABCD-deelnemers? Bijvoorbeeld over een speciale hobby of sport. Geef je dan op voor "in the spotlights" door te mailen naar abcd@amc.nl.

ABCD-update

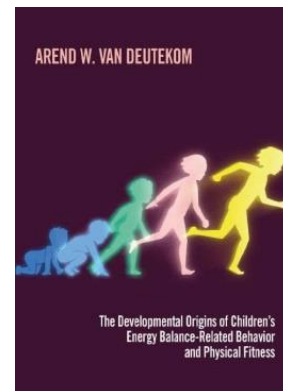
ABCD-diploma's

Met alle informatie die de afgelopen jaren verzameld is, wordt veel onderzoek gedaan. Sommige onderzoekers werken een lange periode bij het ABCD-onderzoek en helpen met het verzamelen van gegevens en beschrijven de uitkomsten in meerdere artikelen. Er zijn ook onderzoekers die artikelen in een proefschrift bundelen. Voor andere onderzoekers is hun onderzoek binnen de ABCD-studie een onderdeel van hun specialisatie tot Arts Maatschappij & Gezondheid.

Gepromoveerd!

Arend van Deutekom is op 21 april 2017 gepromoveerd. Misschien kennen sommige ABCD-deelnemers Arend nog van de metingen in het Olympisch Stadion! Arend heeft de afgelopen jaren gekeken naar de energiebalans (hoeveel eet je en hoeveel energie verbruikt je) en de fysieke fitheid (hoe hard kan je lopen en hoe lang houdt je dat vol) bij kinderen. Arend concludeert in zijn proefschrift dat de energiebalans en fysieke fitheid al voor een deel in de baarmoeder gevormd wordt. Daarnaast speelt de groei in het eerste levensjaar ook een belangrijke rol.

Arts Maatschappij & Gezondheid afgerond

Sanne de Laat is jeugdarts en heeft van begin 2014 tot eind 2016 bij de ABCD-studie onderzoek gedaan. Dit deed ze in het kader van haar opleiding Arts Maatschappij & Gezondheid, waarvoor zij op 5 april 2017 haar diploma kreeg. In haar onderzoek focuste Sanne zich op gedragsproblemen en de mogelijke invloeden van de moeder hierop. Zij vond in haar onderzoek onder andere dat gedragsproblemen bij kinderen in laag opgeleide families meer voorkomen en dat depressieve gevoelens van de moeder (voornamelijk in de zwangerschap) hierbij ook een rol spelen.

Jeugdarts! En nu verder...

Margreet Harskamp – van Ginkel doet al enkele jaren in haar vrije tijd onderzoek binnen de ABCD-studie. Op 5 april heeft ze haar diploma als jeugdarts gekregen. Margreet gaat nu verder met haar opleiding Arts Maatschappij & Gezondheid en gaat meer onderzoek doen binnen de ABCD-studie. Haar interesse ligt bij slaapregulatie, groei en de ontwikkeling van een gezond gewicht. Naast gegevens van ABCD zal ze ook gebruik maken van het Sarphati Cohort van Sarphati Amsterdam, een kennisinstituut in Amsterdam gericht op 'research for healthy living'.

ABCD-symposium 20 oktober 2017

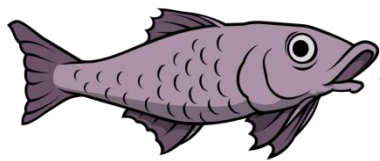
Dit jaar promoveren nog 2 onderzoekers van de ABCD studie: Adriëtte Oostvogels en Marieke de Beer. Zij zullen, naast de al gepromoveerde Arend van Deutekom, hun resultaten presenteren.

Onderwerp:	Vroege groei, fitheid en cardio-metabole uitkomsten bij kinderen
Waar:	Vumc Amsterdam
Wanneer:	09.00-13:30 uur
Geïnteresseerd:	Stuur een mailtje naar abcd@amc.nl voor meer informatie.

ABCD-wetenschapsnieuws

Vetzuurstatus en gedragsproblemen

Essentiële vetzuren (omega 3 en omega 6) zijn erg belangrijk voor de hersenontwikkeling. Deze vetzuren krijg je binnen door bijvoorbeeld vette vis te eten en olie te gebruiken bij het koken. Binnen de ABCD-studie hebben we onderzocht of de essentiële vetzuurstatus tijdens de zwangerschap invloed heeft op het ontstaan van gedragsproblemen bij het kind. Zowel moeders als leerkrachten vulden vragenlijsten in over het gedrag van de kinderen. We vonden dat moeders met een hogere omega 3 vetzuurstatus in de zwangerschap kinderen kregen met minder gedragsproblemen.

Lust je graag vis? Door 1 keer per week vette vis te eten, krijg je genoeg omega 3 binnen.

Suikerhoudende drankjes

Veel kinderen drinken drankjes waar suiker in zit, zoals limonade, vruchtensap, frisdrank en chocolademelk. Op 5-6 jarige leeftijd drinken de meeste kinderen limonade, op 11-12 jarige leeftijd is dit vruchtensap en frisdrank.

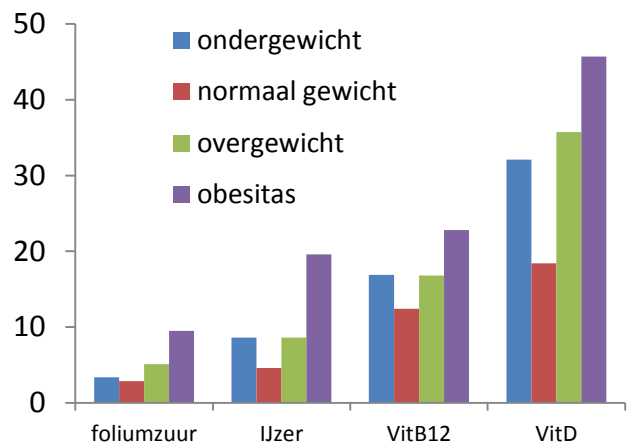
Af en toe een glaasje frisdrank is niet erg, maar te veel kan slecht zijn voor de gezondheid. We hebben onderzocht of kinderen die veel suikerhoudende drankjes drinken een hogere bloeddruk hebben. Op 5-6 jarige leeftijd vonden we dit verband niet, maar op 11-12 jarige wel! Kinderen die gemiddeld 6 drankjes dronken per dag hadden een 2.3 mmHg hogere systolische bloeddruk dan kinderen die gemiddeld 2 drankjes dronken per dag.

Nutriënten in de zwangerschap

Vitaminen en mineralen, ook wel micronutriënten genoemd, zijn belangrijk voor een gezonde zwangerschap. Tijdens de zwangerschap neemt de behoefte aan foliumzuur, ijzer, vitamine B12 en vitamine D toe. Het is daarom belangrijk om gezond en gevarieerd te eten. In de ABCD-studie hebben we gekeken naar de nutriëntstatus in het bloed. We vonden dat vrouwen met overgewicht of obesitas tijdens de zwangerschap, gemiddeld een lagere foliumzuur, ijzer, vitamine B12 en vitamine D status hadden dan vrouwen met een normaal gewicht. Deze vrouwen hadden ook meer kans op een nutriënttekort dan vrouwen met een normaal gewicht. Mogelijk is het goed dat zwangere vrouwen met overgewicht of obesitas (extra) supplementen slikken om de kans op een tekort in de zwangerschap te verkleinen.

% vrouwen met een tekort in de zwangerschap

Benieuwd naar meer artikelen?

Bekijk onze volledige publicatielijst op: www.abcd-studie.nl

Volg ons op:

@ABCD_studie

Facebook.com/ABCDstudie

Verhuisplannen?

Wilt u uw nieuwe adres aan ons doorgeven?

Telefoon: 020 566 1252

E-mail: abcd@amc.nl

Contactgegevens

AMC
afd. Sociale Geneeskunde
T.a.v. ABCD-studie
Postbus 22660
1100 DD Amsterdam
www.abcd-studie.nl

ABCD projectleider

Dr. Tanja Vrijkotte

ABCD datamanager

Noekie van Lieshout MSc

T: 020 566 1252

E: abcd@amc.nl

ABCD onderzoekers

Margreet Harskamp MD
Adriëtte Oostvogels MSc
Merlijn Botter MSc
Susanne de Rooij PhD
Ir. Viyan Rashid
Laetitia Smarius MD
Hadi Zafarmand MD PhD